

Školsko natjecanje iz povijesti

22. siječnja 2025.

prvi (I.) razred – 3. skupina

zaporka

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova

	69
--	----

Upute natjecateljima

1. Ispit se sastoji od 25 pitanja i rješavaš ga 90 minuta.
 2. Prije rješavanja ispita trebaš pazljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
 3. Nakon što ispuniš listić sa zaporkom, spremi ga u omotnicu.
 4. Zaporku s listića prepisi na prvu stranicu ispita.
 5. Pazljivo pročitaj ispitne zadatke i upute u zadatku.
 6. Rješenja upisuj na predviđena mjesta u ispitu. Ispit piši plavom ili crnom kemijskom olovkom.
 7. Ispit piši isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Piši čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
 8. Osobna imena i prezimena te geografska imena piši izvorno prema udžbenicima koje je odobrio MZO u školskoj godini 2021./2022.
 9. **Koristi se listom za koncept tijekom rješavanja ispita jer jednom napisan odgovor u ispitu, više nije dopušteno prepravljati. Odgovori se u konceptu ne vrednuju.**
 10. Nakon završetka pisanja ispit predaj članu Školskoga povjerenstva.
- Nakon objave privremene ljestvice poretka imaš pravo uvida u ispit i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)

2. _____
(član Školskoga povjerenstva)

3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

1. Zaokruži točnu posljedicu vladavine Sargona I.

	1
--	---

- a) vojnici upravljaju ubiranjem poreza b) uvođenje titule „vladar svemira”
c) izgradnja knjižnice d) vladar određuje kalendar

2. Narodu s lijeve strane pridruži odgovarajuće obilježje s desne.

	2
--	---

___ Asirci	A) utemeljili Novobabilonsko Carstvo
___ Akađani	B) u 16. st. pr. Kr. opljačkali Babilon
___ Kaldejci	C) knjižnica u Ninivi
___ Hetiti	D) vladar Naram-Sin

3. Izumu s lijeve strane pridruži slovo ispred odgovarajućega naroda s desne.

	2
--	---

___ kotači sa žbicama	A) Sumerani
___ prve škole	B) Hetiti
___ karum (trgovačka predstavništva)	C) Perzijanci
___ siglos (srebrni novac)	D) Asirci

4. Spoji sliku s odgovarajućim pojmom upisom **rednoga broja** na pripadajuću crticu ispod pojma.

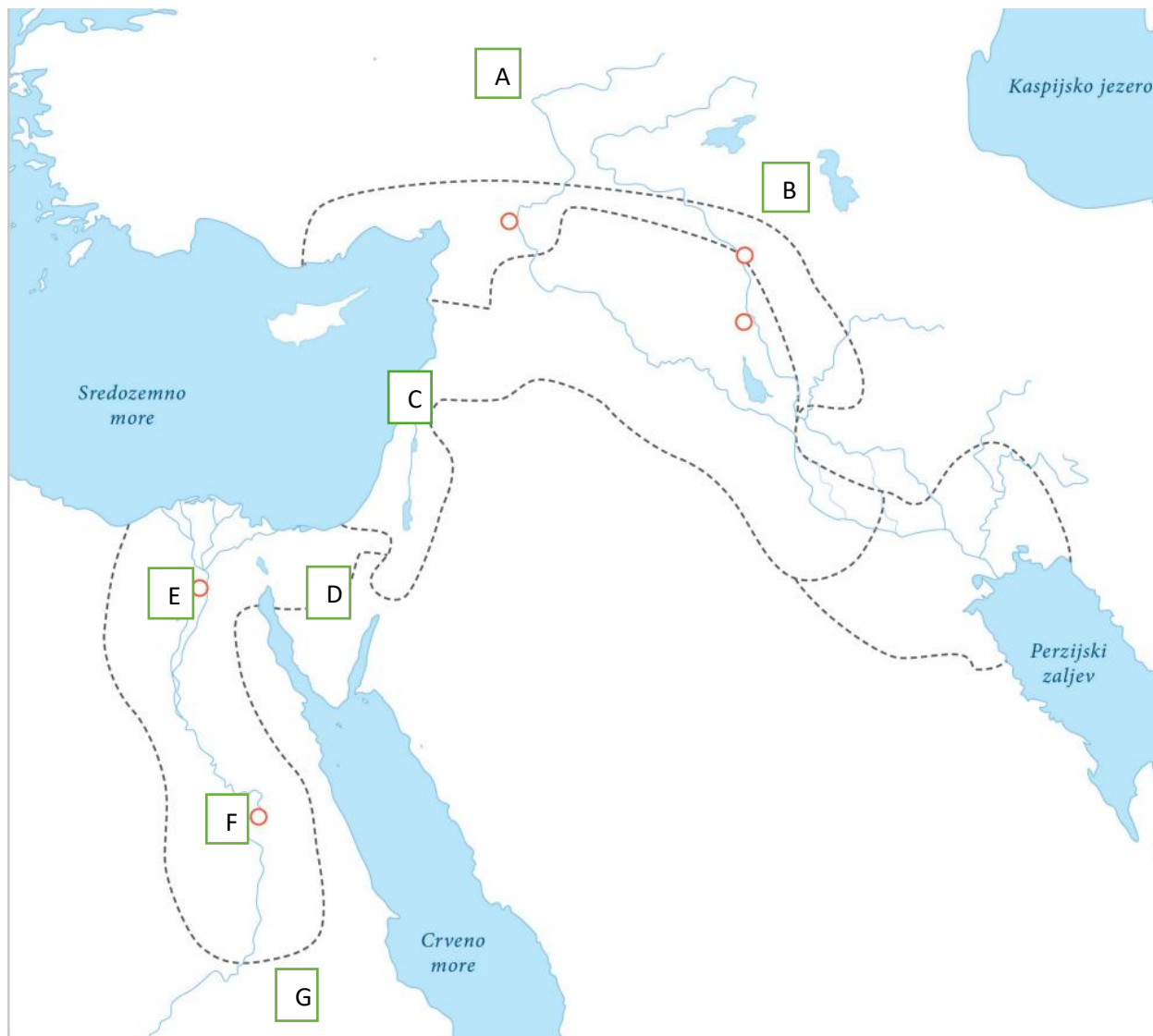
	4
--	---

1. mužar 2. riton 3. darik 4. čun

5. Pozorno prouči povijesnu kartu i odgovori na sljedeća pitanja.

5

5.1. Kojim su se prirodnim bogatstvom Egipćani opskrbljivali s prostora označenog slovom D?

5.2. Kojim je slovom označen prostor iz kojega su Egipćani dobavljali zlato?

5.3. Koji je narod poznat po korištenju cedrovine živio na prostoru označenom slovom C?

5.4. Kojim je slovom označen položaj sjedišta Egipta u Srednjemu kraljevstvu?

5.5. Isprekidane crte na karti prikazuju etape širenja jednoga carstva. O kojemu je carstvu riječ?

6. Pozorno prouči povijesni izvor i odgovori na pitanja.

	4
--	---

6.1. Kako se zove naprava prikazana na slici?

6.2. Iz koje civilizacije potječe prikazana naprava?

6.3. Čemu je prikazana naprava služila?

6.4. U kojim su se prostorima najčešće nalazili takvi prikazi?

7. Razvrstaj navedena obilježja na uzroke i posljedice propadanja egipatskog Stare kraljevstva, tako da na praznu crtu ispred obilježja upišeš slovo U za uzrok, a slovo P za posljedicu.

	4
--	---

_____ pljačkaški napadi okolnih naroda

_____ prazna blagajna zbog izgradnje piramida i hramova

_____ jačanje plemstva i svećenstva u odnosu na faraona

_____ glad zbog nemogućnosti organiziranja irigacijskih radova

8. Zaokruži tvrdnju koja ne spada u uzroke slabljenja Akadske države.

	1
--	---

a) nastojanje pojedinih gradova da vrate svoju nezavisnost

b) smanjenje prihoda zbog suša

c) provala Hetita

d) dolazak nomadskih stočarskih naroda na akadske granice

9. Odredi pravilan kronološki slijed izuma/otkrića u povijesti čovječanstva:

	1
--	---

- a) korištenje vatrom → izrada udica → tkalački stan → korištenje primitivnim kopljem
- b) korištenje primitivnim kopljem → korištenje vatrom → izrada udica → tkalački stan
- c) korištenje vatrom → korištenje primitivnim kopljem → izrada udica → tkalački stan
- d) korištenje primitivnim kopljem → izrada udica → korištenje vatrom → tkalački stan

10. Prouči fotografiju povijesnoga izvora te odgovori na pitanja i dopuni rečenicu:

	4
--	---

10.1. Kako se naziva način ukrašavanja vidljiv na prikazanoj posudi?

10.2. Kako se naziva prapovijesna kultura uz koju povezujemo prikazanu posudu?

10.3. Koje zvijezde iz astronomije povezujemo uz motive na prikazanoj posudi?

10.4. Koju su uporabnu vrijednost imali ukrasi na posudi?

11. Prouči slijepu kartu u prilogu i odgovori na pitanja:

3

11.1. Kako se zove narod poznat po obradi metala koji je nastanjivao zaokruženi prostor?

11.2. Kojim je brojem označen lokalitet na kojemu je pronađen najstariji predmet obrađen ljudskom rukom na hrvatskome tlu?

11.3. Kako se naziva tip kultne posude koji povezujemo uz lokalitet označen brojem 6?

12. Među kojim se narodima/državama vodila bitka kod Karkemiša koja je u 7. st. pr. Kr. utjecala na promjenu političke karte Bliskoga istoka?

1

a) Asiracima i Židovima

b) Novobabilonskim Carstvom i Egiptom

c) Perzijancima i Egipćanima

d) Židovima i Novobabilonskim Carstvom

13. Prouči kartu u prilogu, odgovori na pitanja i označi traženo na karti.

	4
--	---

13.1. Uz grad kojega su utemeljili Amorićani upiši broj 1, a njegovo ime prepisi na crtu ispod.

13.2. Brojem 2 označi asirsku prijestolnicu u vrijeme Asurbanipala. Na donju crtu napiši ime toga grada.

13.3. Uz grad čiji su stanovnici (politički izbjeglice) osnovali koloniju Kartagu upiši broj 3, a njegovo ime prepisi na crtu ispod.

13.4. Koji je narod živio na zaokruženoj prostoru na karti?

14. Prouči slikovni prilog s povijesnim izvorom i zatim odgovori na pitanja.

3

14.1. Koji politički događaj simbolizira prizor unutar **crvene** kružnice?

14.2. Kako se naziva područje čiji je simbol uokviren **žutom** bojom na povijesnome izvoru?

14.3. Koje je ime vladara prikazanoga na povijesnome izvoru?

15. Zaokruži točan kronološki slijed osvajača „Plodnoga polumjeseca”.

1

- a) Amorićani → Akađani → Hetiti → Asirci → Kaldejci
- b) Akađani → Amorićani → Hetiti → Asirci → Kaldejci
- c) Kaldejci → Akađani → Amorićani → Hetiti → Asirci
- d) Akađani → Hetiti → Amorićani → Asirci → Kaldejci

16. Prouči sljedeći ulomak povijesnoga izvora i odgovori na pitanja u nastavku.

4

Veliki vladar Hata neće nikad prolaziti zemljom Egipta niti išta u njoj uzeti. Ramzes II. neće nikada zaći u zemlju Hatâ kako bi išta uzeo (...) Ako bi neki neprijatelj zašao u teritorij Ramzesa II. i ako on o tome pošalje glas Velikom Vladaru Hatâ, govoreći “Pridruži mi se kao saveznik protiv njega”, tada će Veliki Vladar Hatâ krenuti za njim i poubijati njegove neprijatelje. Ali ako Veliki Vladar Hatâ ne može (osobno) krenuti, tada neka pošalje trupe i bojna kola i oni će poubijati njegove neprijatelje. (...)

Citirano prema: Mark W. Chavalas (ur.), *The Ancient Near East: Historical Sources in Translation*

16.1. Na koji se narod misli kad se govori o narodu Hatâ?

16.2. Kako se zvala njihova prijestolnica?

16.3. Nakon koje je bitke nastao tekst ovoga povijesnoga izvora?

16.4. Zaokruži točnu tvrdnju o navedenom povijesnome izvoru.

- a) dokument predstavlja objavu rata
- b) dokument predstavlja mirovni sporazum
- c) jedan vladar u dokumentu znatno je nadmoćan nad drugim
- d) poznati egipatski vladar iz dokumenta pripada XVI. dinastiji

17. Sljedeći zadatak riješi tako da vladaru s lijeve strane pridružiš slovo ispred države s desne strane.

3

_____ Naram-sin	A) Asirsko Carstvo
_____ Nebukadnezar II	B) Egipat
_____ Sensusret III	C) Akadska država
_____ Supiluliuma I	D) Novobabilonsko Carstvo
_____ Darije I	E) Hetitsko Kraljevstvo
_____ Sargon II	F) Perzija

18. Zaokruži četiri točne tvrdnje o Asirskome Carstvu.

	4
--	---

- a) Asirci su bili na vrhuncu moći u 6. i 5. st. pr. Krista.
- b) Asirski vojni uspjesi bili su posljedica brojnih tehnoloških inovacija.
- c) Prvi su proizvodili zlatni i srebrni novac.
- d) Stvorili su jaku talasokratsku civilizaciju.
- e) Uzgoju konja posvećivali su veliku pozornost i razvili su najkvalitetniju jahaću pasminu.
- f) Vrlo rano razvili su trgovačku mrežu i trgovačka predstavništva tzv. karume.
- g) Proizvodili su kvalitetno željezno oružje.

19. Zaokruži T ako je tvrdnja točna, a N ako je tvrdnja netočna.

	4
--	---

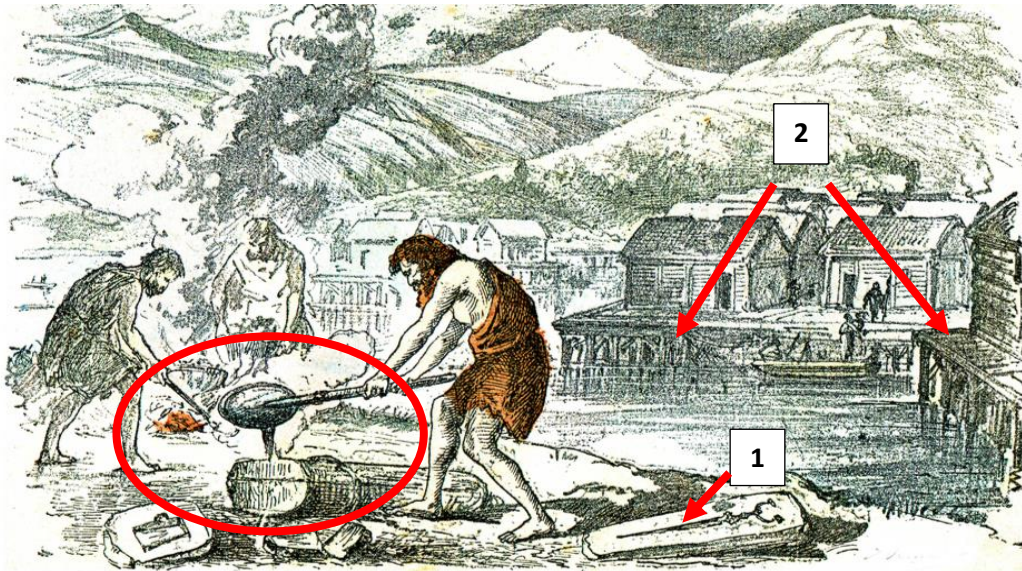
a) Metal se najprije upotrebljavao na prostoru Azije.	T	N
b) Igla je izum mezolitika.	T	N
c) Kelti su otkrili postupak taljenja željeza.	T	N
d) Indoeuropljani su se prvi koristili kolima na četiri kotača.	T	N

20. Poveži bitke s njihovim ishodima/posljedicama stavljajući redni broj ispred bitke uz ishod/posljedicu.

	2
--	---

1. bitka kod Kadeša	___	a) kraj Asirskoga Carstva i uspon Novobabilonskoga Carstva
2. bitka kod Karkemiša	___	b) Egipat pokorio Palestinu
3. bitka kod Megida	___	c) Egipat je potpao pod vlast Rimljana
4. bitka kod Akcija	___	d) sklopljen je tzv. Srebrni sporazum

21. Prouči ilustraciju i odgovori na slijedeća pitanja.

21.1. Za koje je povijesno razdoblje karakterističan način života prikazan na ilustraciji?

	4
--	---

21.2. Kako se zove postupak zaokružen na ilustraciji?

21.3. Kako se zove predmet označen strelicom i brojem 1?

21.4. Kako se zovu nastambe označene strelicama i brojem 2?

22. Zaokruži što **nije** točna posljedica procesa sekularizacije u Starobabilonskome Carstvu:

	1
--	---

- a) hramski kompleks služi uglavnom kao banka
- b) hramska zemlja postaje privatno vlasništvo
- c) hramski kompleks gubi gospodarsku funkciju
- d) smanjuje se brojnost bogatoga građanstva

23. **Zaokruži** na slikovnome prilogu **broj** kojim je označen predmet čiji početak uporabe **nije** točno pridružen povijesnomu razdoblju u kojemu se pojavljuje?

	1
--	---

	paleolitik	mezolitik	neolitik	eneolitik			
1		2		3		4	

24. Pozorno pročitaj povijesni izvor i odgovori na pitanja u nastavku.

(...) Obnovio je stari grad i dodao mu još jedan izvana te u toj mjeri dovršio Babilon da nitko tko bi ga kasnije mogao opsjedati ne bude u stanju skrenuti rijeku i tako dobiti ulaz u grad. (...) U toj je palači načinio vrlo visoke hodnike koje podržavaju kameni stupovi; postavio je ono što se zove viseći vrtovi i ispunio ih svim vrstama drveća (...)

Biblija, Knjiga brojeva; 13. poglavlje

24.1. Razvoj kojega je prostora opisan u povijesnome izvoru?

	3
--	---

a) Fenikije	b) Male Azije
c) Mezopotamije	d) doline rijeke Ind

24.2. O kojemu vladaru govori povijesni izvor?

24.3. Koji je perzijski vladar osvojio grad iz povijesnoga izvora?

25. Prouči povijesni izvor i odgovori na pitanja u nastavku.

25.1. Koje razdoblje egipatske države prikazuje povijesni izvor?

	3
--	---

- a) Staro kraljevstvo
- b) Srednje kraljevstvo
- c) Novo kraljevstvo

25.2. Koji izum s povijesnog izvora dokazuje da se radi o razdoblju iz prethodnog pitanja?

25.3. Koji je faraon prikazan na povijesnome izvoru?
